

ชื่อสารนิพนธ์	ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าในประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน
คำสำคัญ	ความคุ้มครอง / เครื่องหมายการค้า / ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน / อาเซียน
นักศึกษา	ณัฐธิยา จยะสกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ดร. ชาญวิทย์ สุวรรณะบุญย์
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ)
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2559

บทคัดย่อ

เครื่องหมายการค้าเป็นทรัพย์สินทางอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าในตัวเองอย่างมหาศาล ทั้งยังสร้างประโยชน์รวมถึงสิทธิให้แก่เจ้าของเครื่องหมายได้อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงเวลาความเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า แก้ไขเพิ่มเติมโดยพ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้ามีหลักการได้รับความคุ้มครองในสิทธิความเป็นเจ้าของเครื่องหมายภายใต้หลักดินแดน คือ จดทะเบียนที่ไหนคุ้มครองที่นั่น จึงเป็นปัญหาของผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของเครื่องหมายซึ่งถูกละเมิดเครื่องหมายการค้าในต่างประเทศ หรือแม้แต่บุคคลอื่นนำเอาเครื่องหมายนั้นไปจดทะเบียนและใช้สิทธิความเป็นเจ้าของจากการจดทะเบียนภายใต้ดินแดนของบุคคลนั้น รวมถึงสิทธิในการนำเข้าสู่สินค้าภายใต้เครื่องหมายที่แท้จริงของผู้ประกอบการที่เป็นผู้นำเข้าอิสระซึ่งมิได้เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าภายใต้เครื่องหมายจากเจ้าของเครื่องหมายโดยตรง เมื่อมีการรวมตัวกันในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื้อหาและรายละเอียดของกฎหมายเครื่องหมายการค้าและวิธีปฏิบัติภายในแต่ละประเทศย่อมมีความแตกต่างกัน โดยไม่มีความเป็นเอกภาพ ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในภูมิภาค ความคุ้มครองเครื่องหมายจากการถูกละเมิดและการแสดงความเป็นเจ้าของเครื่องหมายของผู้อื่นอันมิใช่ของตนเป็นผู้สร้างสรรค์ขึ้น การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเพื่อให้ได้รับความคุ้มครองภายในดินแดนของตนแต่เพียงอย่างเดียวจึงไม่เพียงพอ ดังนั้นการได้รับความคุ้มครองเครื่องหมายให้ครอบคลุมทุกประเทศสมาชิกจึงมีความสำคัญอย่างมาก

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางเอกสาร หนังสือ บทความ แนวคิด ทฤษฎี กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เปรียบเทียบกฎหมายหมายต่างประเทศ พบว่ากฎหมายเครื่องหมายการค้าในแต่ละ

ประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เกี่ยวกับความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน เจ้าของเครื่องหมายจะได้รับความคุ้มครองและบังคับใช้สิทธิเครื่องหมายภายในดินแดนของตนเท่านั้น ไม่สามารถบังคับนอกดินแดนของตนได้ แม้มีการละเมิดเครื่องหมายการค้าของผู้เป็นเจ้าของเกิดขึ้นก็ตาม หากต้องการได้รับความคุ้มครองเครื่องหมายในต่างประเทศ เจ้าของเครื่องหมายนั้นต้องดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศนั้น ซึ่งมีค่าใช้จ่ายดำเนินการที่สูงมาก แม้การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าภายใต้พิธีสารมาดริดจะสามารถขยายความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าได้ในหลายประเทศที่เป็นภาคีพิธีสารมาดริดภายใต้คำขอเดียวกันก็ตาม หากแต่ความคุ้มครองนั้นไม่สามารถครอบคลุมทุกประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้ เนื่องจากบางประเทศมิได้เข้าเป็นภาคีพิธีสารมาดริด ซึ่งหากนำหลักการและวิธีปฏิบัติจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า European Community Trademark (CTM) ในกลุ่มประเทศประชาคมยุโรป และระบบการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้ากลาง (Federal Trademark Registration) ของสหรัฐอเมริกาเป็นแนวทางจะทำให้เอื้อประโยชน์และปกป้องเครื่องหมายของผู้ประกอบการของแต่ละประเทศสมาชิกได้ เมื่อมีการเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรีภายในภูมิภาคอาเซียนระหว่างกัน การระงับไปซึ่งสิทธิในเครื่องหมายการค้าหรือที่เรียกว่าการสิ้นสิทธิยังเป็นปัญหา ซึ่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 ไม่มีตัวบทบัญญัติมาตราใด กำหนดถึงการสิ้นสิทธิในเครื่องหมายการค้าไว้ว่ามีอยู่อย่างไร มีแต่เพียงการสิ้นสิทธิในสิทธิบัตรเท่านั้น การนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศมาขายแข่งกับตัวแทนจำหน่ายเรียกว่า "การนำเข้าซ้อน"(parallel import) เป็นการนำเข้าสินค้าที่ถูกต้องแท้จริงมิใช่สินค้าปลอมเพื่อทำการขายในราคาที่ถูกลงกว่าสินค้าเครื่องหมายการค้าเดียวกันที่ขายในตลาดภายในประเทศ ผู้ที่ได้รับสินค้ามาโดยชอบมีสิทธิจำหน่ายสินค้านั้นต่อไปในประเทศอื่นใดในภูมิภาคโดยอิสระ และการนำเข้าซ้อนอันเป็นผลให้ระงับสิ้นไปซึ่งสิทธิในเครื่องหมายมิได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้เป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าแต่อย่างใด

ดังนั้นเพื่อสร้างขีดความสามารถในการเป็นภูมิภาคที่มีศักยภาพในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและปกป้องคุ้มครองทรัพย์สินทางอุตสาหกรรม รวมถึงลดปัญหาความขัดแย้งและทำให้การนำเข้าและส่งออกสินค้าข้ามพรมแดนระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกันเป็นไปอย่างเสรีและปราศจากข้อจำกัด จึงควรมีความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้มีความเป็นเอกภาพ โดยจัดตั้งหน่วยงานกลางในการดูแลรับผิดชอบจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าโดยยื่นคำขอเดียวคุ้มครองทั่วทั้งประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และกำหนดหลักการระงับไปซึ่งสิทธิในเครื่องหมายการค้าเพื่อสร้างความสมดุลในการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรี และคุ้มครองประโยชน์ของสาธารณชนในฐานะผู้บริโภค ให้เหมาะสมและเป็นธรรม